

Piirihalduse ja viisapoliitika rahastu tulemusaruanne

IDENTIFITSEERIMISANDMED

CCI	2021EE65BVPR001
Nimetus	EE Iga-aastane tulemusaruanne
Versioon	1
Aruandeaasta	2024
Aruande seirekomisjoni poolt kinnitamise kuupäev	14.02.2025

1. TULEMUSLIKKUS

1.1. Rakendamisel tehtud edusammud vastavalt määruse (EL) 2021/1148 artikli 29 lõike 2 punktile a

Andke aru programmi iga erieesmärgi rakendamisel tehtud edusammude ning programmi vaheeesmärkide ja sihtväärtuste saavutamise kohta, võttes arvesse kõige uuemaid andmeid aruandeaasta kohta, nagu on nõutud määruse (EL) 2021/1060 artiklis 42. See tähendab koondandmeid, mis saadakse aruande esitamise aastale eelneva aasta 31. juuliks.

Teave iga erieesmärgi raames saavutatud edusammude kohta tuleks eelistatavalt esitada rakendusmeetmete, soovituslike meetmete ja programmis kindlaks määratud soovitud tulemuste kaupa.

Kirjeldage ka kõiki meetmeid ja olulist tegevust, mis on seotud määruse (EL) 2021/1060 artikli 8 lõikes 2 osutatud partnerluste rakendamisega.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 7 000 tähemärki

Aruanne annab ülevaate BMVI rakendamisest perioodil 01.07.2023 kuni 30.06.2024. Aruande koostamise ajaks (jaanuar 2025) on projektide elluviimisel toimunud olulised edasiminekud, saadud Euroopa Komisjonilt positiivsed otsused kolmele täiendavale erimeetme taotlusele ning on kinnitatud rakenduskava versioon 3.0, kuid neid kajastatakse järgmises aruandes.

Edusammud:

BMVI rakenduskava elluviimine on edukalt käivitunud. Kõik rahastatavad projektid on kooskõlas rakenduskavaga. 4.12.2023 kinnitati rakenduskava versioon 2.0 ning lisati neli erimeetme projekti. BMVI maht tõusis 44 625 449,97 euron.

Olulises osas liiguvad tegevused plaanipäraselt, erandiks on endiselt liiduüleste IT-süsteemide ja koostalitlusvõime rakendamisega seotud projektid, mille tegevused on edasi lükkunud Euroopa Liidu keske ajakava nihkumise tõttu. Tõenäoliselt saavutatakse programmiperioodi lõpuks kõik kokkulepitud tulemused.

Korraldusasutus esitas Euroopa Komisjonile kulude hüvitamiseks kaks maksetaotlust kokku summas 924 569,30 eurot. Projektide väljamaksed on olnud madalad, kuna BMVIs on suur maht asjade soetamisel ning tärned toimuvad alates 2025. aastast.

1. erieesmärk (integreeritud piirihaldus)

Prioriteet on idapiiri väljaehitamine. BMVId kasutatakse suures osas seiretehnika ja patrullisõidukite soetamiseks ning piirivaldkonna IT-süsteemide käivitamiseks. Seisuga

30.06.2024 oli käimas 24 projekti, millest 4 olid erimeetme projektid. Kohustused on võetud kogu 1. erieesmärgi eraldise ulatuses.

Ellu viidi järgmisi rakenduskavas kokkulepitud tegevusi:

- **Piirikontrolli tugevdamine** – Mitmed seadmete ja sõidukite hanked on välja kuulutatud või juba täitmisel. 40% piirilõikude 1–3 seiretehnikast on soetatud ja paigaldatud. Värvatud on täiendavad seiretehnikud, kes tagavad seadmete tõrgeteta töö. Luhamaa juhtimispunkti projekteerimistööd on valmis.

- **Koostöö riiklike ametiasutuste vahel** – BMVist toetatakse Maksu- ja Tolliameti ametnike esimese astme piirikontrolli täiendkoolitusi. Kuna Vene Föderatsioon alustas 01.02.2024 oma piiripunkti ümberhitust ja Narva terminal on suletud, uusi koolitusi ei tehtud, kuid nendega jätkatakse kohe, kui on selge, et tolliametnikud hakkavad jälle esimese astme piirikontrolle läbi viima.

- **Suuremahuliste IT-süsteemide loomine, käitamine ja hooldamine** – Eelmisel rahastusperioodil loodi meeskond, kes vastutab euroopaüleste IT-süsteemide rakendamise eest Eestis. Sama meeskond jätkab tööd BMVI rahastusel. Meeskonna juht on ka eu-LISA haldusnõukogu esimees ja tagatud on hea teabevahetus ning koostöö Euroopa Komisjoni, eu-LISA ning liikmesriikide vahel. BMVI kooridnaator on kaasatud igakuistele koostumistele, kus antakse ülevaade edasiminekutest IT-arendustes.

Käimas on seitse IT-projekti, neist kaks erimeedet. Toetati euroopaüleste IT-süsteemide andmekeskuse ülalpidamist, Schengeni infosüsteemi (SIS) jätkuarendusi, Riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi (EES) käivitamiseks vajalikke arendustöid EKSPO rakenduses ning Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteemi (ETIAS) riikliku üksuse liidestamise ja koostalitlusvõime loomise kulusid.

Arendusprojektid liiguvad planeeritust palju aeglasemalt, kuid omalt poolt oleme teinud kõik, et süsteemide üleeuroopaline käivitamine toimuks esimesel võimalusel. Eesti saatis EESi valmisoleku deklaratsiooni 4.09.2024.

- **Euroopa piiri- ja rannikuvalve arendamine** – Valmistati ette kontaktametniku lähetus Frontexisse ajavahemikuks 01.07.2024–31.12.2025, et soodustada infovahetust Frontexi ja Eesti ametite vahel. Muu hulgas aitab kontaktametnik Eesti ametnikke Euroopa Liidu Piiri- ja Rannikuvalve mehitamisega seotud küsimustes.

Korraldati kampaania, et leida uusi piirivalvureid, kes asendaksid Euroopa piiri- ja rannikuvalve alalise korpuse juurde lähetatud töötajaid. Kampaania tulemusel värvati 24 piirihaldusametnikku, kelle koolitamine kestab 2026. aasta juunini.

- **Liidu *acquis* ühtse kohaldamise tagamine** – Jätkusid koolitused Euroopa Liidu integreeritud piirihaldusstrateegia rakendamiseks ja Schengeni õigustiku ühetaolise elluviimise tagamiseks. Osalejad on hinnanud, et koolitused on olnud kasulikud ja nende teadmised suurenenud.

2. erieesmärk (ühine viisapoliitika)

Prioriteet on *Revised*-VIS käivitamine. Raha on eraldatud viiele projektile, mille maksumus moodustab 76,5 % kogu 2. erieesmärgi projektidele planeeritud eelarvest. Kohustustega katmata on 470 000 eurot, mis olid planeeritud biomeetriaseadmetele, kuid tõenäoliselt kasutatakse seda käimasolevate projektide eelarve suurendamiseks ja konsulaaresinduste mehitamiseks.

Kaks projekti on suunatud viisavaldkonna **IT-süsteemide loomiseks, käitamiseks ja hooldamiseks**. Üks projekti panustab meetmesse **digitaalse viisa ja e-rakenduse**

arendamine. Viisaregistri arendus kulges plaanipäraselt, kuid Viisa infosüsteemi arenduste tegemiseks puudus vajalik eu-LISA poolne lõplik tehniline kirjeldus. Digitaalse viisa projekti tegevustega on plaanitud alustada 2026, kuid ajaraam võib nihkuda olenevalt Euroopa Liidu tasandil toimuvast.

Raha on eraldatud ka kahele **koostöö- ja koolitusprojektile**, millest üks algas 1.01.2024 ning teise algus jääb finantsaastast välja. Schengeni viisade menetlejate koolituse rõhk oli 20.05.2024 kasutusele võetud uue viisaregistri tutvustamisel, samuti külastati Schengeni viisasadid menetlevaid esindusi ning välise teenuseosutaja viisakeskuseid. Koolituse tulemusena osutatakse tõhusat ja kliendisõbralikku teenust, säilitades viisamenetluse turvalisus ja terviklikkus ning austades täielikult taotleja või viisaomaniku inimväärikust ja puutumatus.

Haldussüsteem:

BMVI rakendamist reguleerib riigisisene “Perioodi 2021-2027 Euroopa Liidu ühtekuuvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seadus” ja selle rakendusaktid. Korraldusasutuse hinnangul on juhtimis- ja kontrollisüsteem toimiv ning maksetaotlused menetletakse kiiremini kui 80 päeva jooksul. Auditeerimisasutus alustas juhimis- ja kontrollisüsteemi põhinõuetele vastavuse kontrolli. Andmevahetuseks toetuse saajatega on kasutuses IT-süsteem, kus salvestatakse ja säilitatakse andmed iga tegevuse kohta. Toetuse saajad on IT-süsteemiga rahul. Toetuse saajatele on koostatud abimaterjal toetuse kasutamiseks ning see on avalikustatud fondi kodulehel.

Partnerlus:

BMVI tegevused on osa strateegilisest dokumendist „Siseturvalisuse arengukava 2030“ ja partnerid on kaasatud eelkõige selle programmi „Kindel sisejulgeolek“ elluviimisesse. Aruandlusaastal viidi läbi kaks elektroonilist menetlust, millega seirekomisjon kinnitas rakenduskavade muudatuse, 2023. aasta tulemusauranded ning kiitis heaks hindamiste kava. Samuti toimus üks silmast-silma kohtumine, kus tutvustati fondide rakendamise seisu, vahehindamise tulemusi ning teavitusstrateegiat.

Korraldusasutus osales erinevates komiteedes riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil info saamiseks ning parimate praktikate jagamiseks. BMVI koordinaator juhendas Politsei- ja Piirivalveametit erimeetme taotluste kirjutamise protsessis ning nõustas nii partnereid kui toetuse saajaid igapäevaselt.

1.2. Tulemuslikkust mõjutavad probleemid vastavalt määruse (EL) 2021/1148 artikli 29 lõike 2 punktile b

Kirjeldage iga erieesmärgi puhul probleeme, mis mõjutavad programmi tulemuslikkust aruandeaastal, ning nende probleemide lahendamiseks võetud meetmeid.

Kui see on võimalik ja asjakohane, eristage probleeme, mis on seotud järgmisega:

- *tulemustest teatamata jätmine¹;*
- *eesmärkide seadmine²;*

¹ See osutab olukorrale, kus on lõhe näitajatega mõõdetud eesmärkide saavutamise nominaalse määra ja rakendamisel tehtud tegelike edusammude vahel. Näiteks võib väljunditest ja tulemustest teatamata jätmine olla tingitud IT-süsteemi arendamisega seotud probleemidest, käimasolevatest toimingutest, mille väljunditest ja tulemustest ei ole veel teatatud, andmete kogumisega seotud probleemidest, mis põhjustavad aeglast või mittetäielikku aruandlust jne.

² See viitab olukorrale, kus madal eesmärkide saavutamise määr ei ole tingitud aeglasest edenemisest, vaid pigem eesmärkide ebaõigest või ebarealistlikust seadmisest. See võib hõlmata eesmärkide seadmise meetodika

- menetluslikud viivitused ja haldussuutlikkus³;
- kontekstimuutused⁴;
- tegevuse kavandamine ja/või rakendamine⁵ ning
- muud küsimused.

Kirjeldage strateegia või riiklike eesmärkide kõiki muudatusi või tegureid, mis võivad tulevikus muudatusi põhjustada, samuti muutusi, mida need muudatused on põhjustanud tulemusraamistiku kehtestamise meetodika kohastes hinnangulistest eesmärkidest.

Lisage teave põhjendatud arvamuste kohta, mille komisjon on esitanud seoses Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 258 kohaste rikkumismenetlustega ja mis on seotud rahastu rakendamisega.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 7 000 tähemärki

Sõltumatu hindaja Eesti Rakendusuuringute Keskus CentAR 15.03.2024 koostatud piirihalduse ja viisapoliitika rahastu vahehindamise lõppraport toob välja, et BMVI rakenduskava vastab Eesti, sh sidusrühmade, vajadustele, kuna tegevuste valik põhineb valdkondlikel arengukavadel, mille koostamisel oli võimalik sidusrühmadel anda sisend ja tegevused on vajaduspõhiselt prioriseeritud koos toetuse saajatega. Lisaks tõdetakse, et vahehindamise ajal on väljund- ja tulemusnäitajate täitmise prognoosimiseks tegevused liiga algusjärgus, kuid enamiku näitajate sihtmäärade täitmiseks ei nähta vahehindamise ajal takistusi.

Aruandlusperioodil strateegilistes eesmärkidest muudatusi ei olnud ja ei ole ka ette näha, et midagi oluliselt muutuks. Riiklikud strateegiad juba katavad nii rändepaketi rakendamise vajadusi kui ka Schengeni hindamisest väljajoonistunud vajakajäämistest kõrvaldamiseks vajalikke tegevusi. Korraldusasutus on olnud kaasatud nii rändepaketi rakenduskava koostamisse kui Schengeni hindamise soovitude täitmisega kaasnevate kulude analüüsi. Konkreetsete tegevuste rahastamist BMVist kaalutakse pärast seda, kui on selgunud vahehindamise järgne eraldise suurus Eestile.

1. erieesmärk:

Enamus projekte kestavad kuni 2029. a lõpuni, mistõttu saavutatakse ja raporteeritakse tulemused rakenduskava elluviimise hilisemas faasis. Tegevused on küll alanud, kuid suurem osa neist on seotud hanke tulemusel soetatavate seadmete ja süsteemidega, mille tarned toimuvad järgmistel aruandeperioodidel.

Kaks välist faktorit, mis põhjustasid mõne piirihalduse valdkonna projekti ajakavast kõrvalekalde ja/või tekitasid täiendava raha vajaduse, on seotud Euroopa Liidu suuremahuliste infosüsteemide ajakava nihkumise ning Vene Föderatsiooni tegevusega. Tolliametnike piirikontrolli koolituste projektiga jätkame suure tõenäosusega 2026. aastal, kui peaks lõppema Vene Föderatsiooni piiripunkti remont. Euroopaüleste IT-arenduste jaoks

kehtestamisel saadud kogemusi (nt valed või mittetäielikud eeldused või valitud võrdlusaluste väärtustega seotud probleemid) ning meetodika kavandatavaid muudatusi.

³ Näiteks hankemenetlustega seotud küsimused, auditimenetlustega seotud küsimused, vahendite nappusega seotud probleemid korraldusasutuse tasandil, ettenägematu viivitus programmi vastuvõtmisel jne.

⁴ See võib hõlmata näiteks sotsiaal-majanduslikke või poliitilisi tegureid, muutusi õiguskeskkonnas jne.

⁵ Näiteks probleemid, mis on seotud meetme ulatusega (nt rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid), toetusajaajate või osalejate vähenemine huvi, mis tahes kõrvalekalded meetme rakendamisel jne.

taotlesime erimeetmest lisaraha ning Eesti poolt on valmisolek EES käivitada. Vajadusel pikendame projektide abikõlblikkuse perioodi.

2. erieesmärk:

Viisainfosüsteemi arendustöödega oli plaanitud alustada 2024. a alguses, kuid kuna eu-LISA põhirõhk oli EESi tööle rakendamisel ning uue põlvkonna Viisainfosüsteemi (*Revised VIS*) kohta oli liikmesriikidele esitatud vaid esmane tehniline kirjeldus, ei saanud arendustöid teha. Aruandlusperioodil oli teadmine, et EES käivitub 2024. aasta sügisel, kuid paraku see nii ei läinud. Sellest tulenevalt on vaja muuta toetuse andmise tingimuste käskkirja ning pikendada projekti abikõlblikkuse perioodi.

Välisministeerium on teada andnud, et soovib biomeetria seadmetele planeeritud raha ümber suunata täiendava personali palkamiseks välisesindusse, panustades seega Schengeni hindamisel välja toodud puudujäägi kõrvaldamisse.

Eesti jaoks on veidi problemaatiline, kui Euroopa Komisjon teeb selliste erimeetmete, mille raha eraldatakse samasse aastasse, rahastusotsused IV kvartalis. Korraldusasutus peab erimeetmete lisamisel saama eelnevalt Vabariigi Valitsuselt rakenduskava muutmise kinnituse. Olgugi, et korraldusasutus teeb endast kõik oleneva, jääb risk, et rakenduskava muudatust ei jõuta ajamahuka protsessi tõttu lõpuni viia enne aasta lõppu ja raha läheb kaduma. Seepärast kordame juba varem öeldut, et eelistame erimeetmete taotlusvoorude tähtaegade määramist aasta algusesse. Omalt poolt oleme andnud Rahandusministeeriumile teada, et soovime muuta riigisisest seadust, mis reguleerib ühtekuuluvus- ja siseturvalisupoliitika fondide rakendamist ning täiendada seda erandiga, et erimeetmetest lisaraha saamisel ei peaks rakenduskava muutmiseks valitsuse kinnitust küsima. Seaduse muutmine on pikk protsess, mistõttu on praegu keeruline hinnata, millal selline muudatus võiks jõustuda.

BMVI rakendamisega seoses ei ole rikkumismenetlusi alustatud.

1.3. Konkreetsed leevendusmeetmed

Kui see on asjakohane, kirjeldage lühidalt, kuidas programmi meetmed aitasid leevendada mõju, mida tekitasid välispiiride haldamisele avalduva surve olulised ja ootamatud muutused, mis tulenesid kolmandate riikide sotsiaal-majandusliku või poliitilise olukorra ettenägematust halvenemisest. Võimaluse korral viidake sel eesmärgil ümberpaigutatud vahendite hulgale ning nendega seotud väljunditele ja saavutatud tulemustele.

Pöörake erilist tähelepanu meetmetele, mida võetakse selliste ootamatute muutuste mõju leevendamiseks ja mille abil saavutatut ei pruugi tavapärased väljund- ja tulemusnäitajad täielikult kajastada.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 4 000 tähemärki

Eesti idanaaber Vene Föderatsioon jätkab hübriidsõjaga. Nt toimuvad pidevad rünnakud valitsusasutuste kodulehtedele ning piiripatrullid raporteerivad järjest rohkem tuvastamata droone. Samuti on esinenud rünnakud energiataristule Läänemeres, mis võib põhjustada hinnatõusu. Praegu ei ole siiski toetuse saajad raporteerinud, et see mõjutaks BMVI tulemuste saavutamist. Enamus BMVI eraldisest on planeeritud Euroopa Liidu välispiiri tugevdamiseks, kuid see ei kata kogu vajadust. Aruandeaastal peeti läbirääkimisi Euroopa Komisjoniga täiendava raha eraldamiseks erimeetme voo kaudu, et kaasaegse tehnikaga

tagada katkematu ja kvaliteetne olukorrapilt piirialadelt. Voor avati 31.07.2024 ning selle tulemusi kajastatakse järgmises aruandes.

Seoses Euroopa Liidu poolsete sanktsioonidega Vene Föderatsioonile on väljastatud Schengeni viisade hulk vähenenud, kuid see ei mõjuta seatud tulemus- ja väljundnäitajaid.

1.4. Tegevustoetus vastavalt määruse (EL) 2021/1148 artikli 16 lõikele 3

Kui aruandeaasta jooksul kasutati tegevustoetust, kirjeldage, kuidas see aitas kaasa rahastu eesmärkide saavutamisele⁶.

Selgitage, kas suuremahuliste IT-süsteemide, sealhulgas Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteemi (ETIAS) käitamiseks ja hooldamiseks kasutati tegevustoetust.

Kui valitud tegevuste tegevustoetuse kumulatiivsed rahastamiskõlblikud kogukulud ületavad aruandeaasta lõpus 33 % programmi kogueraldisest, selgitage selle põhjuseid. Lisaks, kui on oht, et programmi lõpuks ületatakse piirmäär, kirjeldage selle leevendamiseks kavandatud meetmeid.

Kirjutage vastus siia. Maksimaalne pikkus 4 000 tähemärki

1. erieesmärgi alt kasutati tegevustoetust Euroopa Liidu välispiiri kaitsmiseks ja seadusliku piiriületuse lihtsustamiseks. BMVIst toetati järgmisi tegevusi:

- **automaatse piirikontrolli väravate rent.** Rendikulu sisaldab väravate hooldust ja ajakohastamist. Kuna pärast BMVI rakenduskava näitajate sihtväärtuste kinnitamist, paigaldati e-väravad ka Saatse piiripunkti, ületab saavutatud sihtväärtus (18 väravat) plaanitud sihtväärtust (16 väravat).
- **Euroopa Liidu suuremahuliste IT-süsteemide andmeühenduseks vajalike serverite jm seadmete ruumi ülalpidamiskulu**, näiteks elekter ning **arendusi koordineeriva meeskonna tööjõukulu.**
- **Piirikontrolli- ja seiresüsteemi seadmete ning taristu remondi- ja hoolduskulud.** Palgati ja koolitati kaks seiretehnikut, kelle ülesandeks on tagada välispiiri seadmete tõrgeteta töö.

2. erieesmärgi alt tegevustoetust ei kasutata.

Seisuga 30.06.2024 ületas tegevustoetuse maht 33% kogu BMVI eraldisest seetõttu, et enamus teisi tegevusi on seotud hangetega ja maksed tehakse pärast tarneid rakenduskava elluviimise hilisemas faasis. 2029. a lõpuks on tegevustoetuse maht lubatud piirides (alla 33%). Eesti kasutab ka tegevustoetuse puhul 75/25 kaasarahastusmudelit.

⁶ Vajaduse korral viidake teabele, mis kuulub määruse (EL) 2021/1148 kohaldamisalasse ja mis on kättesaadav Schengeni hindamise tulemusena, mis on tehtud kooskõlas nõukogu 7. oktoobri 2013. aasta määrusega (EL) nr 1053/2013, millega kehtestatakse hindamis- ja järelevalvemehhanism Schengeni *acquis'* kohaldamise kontrollimiseks ja tunnistatakse kehtetuks täitevkomitee 16. septembri 1998. aasta otsus, millega luuakse Schengeni hindamis- ja rakendamiskomitee (ELT L 295, 6.11.2013, lk 27), ning nõukogu 9. juuni 2022. aasta määrusele (EL) 2022/922, mis käsitleb Schengeni *acquis'* kohaldamise kontrollimiseks hindamis- ja järelevalvemehhanismi kehtestamist ja toimimist ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1053/2013 (ELT L 160, 15.6.2022, lk 1); Viidake vajaduse korral ka haavatavuse hindamistele, mis on tehtud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2019. aasta määrusega (EL) 2019/1896, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet (ELT L 295, 14.11.2019, lk 1), sealhulgas pärast Schengeni hindamisi ja haavatavuse hindamisi antud soovitusetele ja nendega seotud soovitusetele.

1.5. Erimeetmed⁷

Kirjeldage aruandeaasta jooksul võetud erimeetmete olulisemaid tulemusi ning seda, kuidas need aitasid kaasa programmi eesmärkide saavutamisele ja liidu lisaväärtuse loomisele⁸.

Kirjeldage, kuidas üksikmeetmed on nii menetluslikult⁹ kui ka tegevuslikult¹⁰ edenenu, ning tooge esile nende tulemuslikkust mõjutavad probleemid, eelkõige vahendite alakasutuse oht.

Vajaduse korral selgitage seda teavet projekti tasandil. Kui võib oodata kõrvalekaldumist esialgsest kavast, selgitage selle põhjuseid, kirjeldage võetud leevendusmeetmeid ja esitage muudetud ajakava.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 5 000 tähemärki

Aruandeaastal rakendati nelja erimeetme projekti. Kõik erimeetmed toetavad BMVI 1. erieesmärki, aidates kaasa Euroopa Liidu välispiiri kaitsele kas tehnilise varustuse või infosüsteemide kasutamise kaudu.

BMVI/2021-2022/SA/1.2.1/003 – „Autonoomse ja mobiilse kaugseire võimekuse tõstmine”. Hange kuulutati välja 20.12.2023. Inflatsiooni tõttu oli eraldatud eelarvega võimalik hankida nelja mobiilse süsteemi asemel kolm süsteemi. Kuna tegemist on mobiilsete süsteemidega, saab neid vastavalt vajadusele piirilõikude vahel liigutada ja projekt täidab eesmärgi väiksema seadmete arvuga. Hankelepingu kohaselt tarnitakse seadmed 2025. a augustis. Esimese süsteemi kolmenädalane testperiood algab aprillis 2025.

BMVI/2021/SA/1.5.4/008 – „Koostalitlusvõime määruse rakendamise toetamine“. Euroopa Liidu suuremahuliste infosüsteemide üldise ajakava nihkumise tõttu kulgeb koostalitlusvõime komponentide arendus aeglaselt. Pikendasime projekti abikõlblikkuse perioodi kuni 31.12.2026, kuid suure tõenäosusega tuleb projekti veel pikendada. Toetuse saaja analüüsis koos partneriga eu-LISA edastatud tsentraalse kollaste linkide tööriista arendusega seotud tööprotsesside ja nõuete dokumentatsiooni SIRENE vaates ja esitas oma ettepanekud. Kõik teised planeeritud tegevused on edasi lükkunud. Projektijuht ja eksperdid hoiavad ennast kursis uueneva infoga ja teevad vastavalt sellele riiklikus koostalitlusvõime projekti ajakavas muudatusi.

BMVI/2022/SA/1.5.7/003 – BMVI/2022/SA/1.5.7/007 – „iSPoC + analüüs“. Tegevused käivad, ärianalüütik alustas tööd 01.09.2023. Aruandlusperioodil sõlmiti lepingud süsteemianalüütiku ja UX disaineriga. SIRENE tööprotsesside eelanalüüs seoses infosüsteemiga iSpoc on valminud, edasi minnakse detailsema analüüsi ja prototüübi loomisega.

BMVI/2023-2024/SA/1.2.2/01 – „Patrullisõidukite soetamine“. Projekti algas 01.08.2023. Esimene hange ebaõnnestus, kuna ei tulnud sobivaid pakkumisi. Kordushange oli tulemuslik. Kui eelnev turu-uuring andis indikatsiooni, et projekti eelarve võimaldab soetada rohkem sõidukeid, kui algselt kavandati, siis inflatsiooni tõttu sõlmiti leping ikkagi 20 SUV ostuks. Lepingujärgne tarne toimub 2025. aasta augustis, kuid lepingupartner on andnud indikatsiooni, et tarnitakse varem.

⁷ Piiriülese iseloomuga erimeetmete puhul varieerub käesoleva jao kohaldamisala sõltuvalt ülesannete ja kohustuste jaotusest juhtivate liikmesriikide ja muude osalevate liikmesriikide vahel ning kasutatava aruandlusmeetodi valikust. Seda on kirjeldatud komisjoni 14. veebruari 2022. aasta märgukirjas „Piiriülese iseloomuga erimeetmed Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, piirihalduse ja viisapoliitika rahastu ning Sisejulgeolekufondi raames: Partneritevahelised kokkulepped“ (Ares (2022)1060102).

⁸ Liidu lisaväärtust määratletakse kui selliste tulemuste saavutamist, mis ületavad tulemusi, mida võiksid liikmesriigid saavutada üksi tegutsedes.

⁹ Näiteks seoses hangetega või mis tahes muude ettevalmistavate meetmetega.

¹⁰ Näiteks tulemused, väljundid, saavutused jne.

Aruandlusperioodil esitas Eesti täiendava taotluse kahe „Tarkade piiride“ töopaketi rahastamiseks erimeetme voorus BMVI/2024/SA/1.5.1, kuid rahastamise otsustas Euroopa Komisjon pärast 30.06.2024 ja neid projekte raporteeritakse järgmise aasta aruandes.

Märkige allpool olevasse tabelisse kõigi programmi raames rakendatud riiklike erimeetmete üksikasjad. Aruandlus piiriülese iseloomuga erimeetmete kohta peaks olema kooskõlas valitud aruandlusmeetodiga¹¹.

Eriees-märk	Meetme nimi/viite-number	Toetuse-saaja	Rakendus-periood	Rahastamis-kõlblikud kulud ¹²	Rahastamis-kõlblikud kulud ¹³	Edusammud asjaomaste ühiste ja/või programmispetsiifiliste näitajate valdkonnas ¹⁴ .	
						Väljund	Tulemus
1.	BMVI/2021-2022/SA/1.2.1/003 - „Autonoomse ja mobiilse kaugseire võimekuse tõstmine“.	Politsei- ja Piirvalve-amet	01.01.2023 - 31.12.2025	2 246 165,71	63 385,45	0	0
1.	BMVI/2021/SA/1.5.4/008 – „Koostalitlusvõime määruse rakendamise toetamine“	Politsei- ja Piirvalve-amet	01.01.2023 – 31.12.2026	1 091 254,56	30 205,64	0	0
1.	BMVI/2022/SA/1.5.7/003 – BMVI/2022/SA/1.5.7/007 – „iSPoC + analüüs“.	Politsei- ja Piirvalve-amet	01.03.2023- 31.12.2025	533 672,97	29 098,68	0	0
1.	BMVI/2023-2024/SA/1.2.2/01 – „Patrullisõidukite soetamine“.	Politsei- ja Piirvalve-amet	01.08.2023- 31.12.2025	1 960 000	0	0	0

1.6. ETIAS vastavalt määruse (EL) 2021/1148 artikli 29 lõike 2 punktile g

Esitage järgnevas tabelis rubriikide kaupa teave Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1240¹⁵ artikli 85 lõigete 2 ja 3 kohaste kulude kohta, mis on kantud määruse (EL) 2021/1060 artikli 98 kohasesse raamatupidamise aastaaruandesse.

Kulu liik	Aruandeaasta kulud
Suuremahulised IT-süsteemid – Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) – määruse (EL) 2018/1240 artikli 85 lõige 2	0
Suuremahulised IT-süsteemid – Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) – määruse (EL) 2018/1240 artikli 85 lõige 3	0

¹¹ Nagu on sätestatud komisjoni 14. veebruari 2022. aasta märgukirjas (Ares (2022)1060102).

¹² Valitud tegevuste rahastamiskõlblikud kogukulud, millest on komisjonile teatatud viimase aruandeaasta 31. juuliks.

¹³ Rahastamiskõlblikud kogukulud, mille toetusesaajad on korraldusasutusele deklareerinud ja millest on komisjonile teatatud viimase aruandeaasta 31. juuliks.

¹⁴ Kui erimeetmed täiendavad varasemaid tegevusi ja puudub spetsiaalne järelevalvekord, siis esitage väljundid ja tulemused proportsionaalselt.

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. septembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1240, millega luuakse Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) ning muudetakse määrusi (EL) nr 1077/2011, (EL) nr 515/2014, (EL) 2016/399, (EL) 2016/1624 ja (EL) 2017/2226 (ELT L 236, 19.9.2018, lk 1).

1.7. Ainult 2024. aastal – projektide jätkamine vastavalt määruse (EL) 2021/1148 artikli 33 lõike 4 punktile e

Andke aru kõigi pärast 1. jaanuari 2021 jätkunud projektide kohta, mis valiti välja ja mida alustati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 515/2014¹⁶ alusel kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 514/2014¹⁷.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 4 000 tähemärki

Selliseid projekte ei ole.

2. VASTASTIKUNE TÄIENDAVUS

2.1. Vastastikune täiendavus muude liidu fondidega vastavalt määruse (EL) 2021/1148 artikli 29 lõike 2 punktile c

Kirjeldage rahastust toetatavate meetmete ja muudest liidu fondidest, eelkõige tollikontrolliseadmete rahastust, Sisejulgeolekufondist, Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondist, liidu välisrahastamisvahenditest¹⁸ või seoses mitmeks eri otstarbeks korraldatavate mereoperatsioonidega antava toetuse vastastikust täiendavust ja kui see on asjakohane, koostoimet aruandeaasta jooksul.

Kirjeldage ka võetud meetmete vastastikust täiendavust, pidades silmas asutustevahelise koostöö tugevdamist,¹⁹ sealhulgas koostööd Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ja asjaomaste riiklike asutustega.

Pöörake eelkõige tähelepanu järgmisele:

- kolmandates riikides või nendega seoses võetavate meetmete vastastikune täiendavus liidu välistegevuse rahastutega, rõhutades aspekte, mis on kooskõlas liidu välispoliitika põhimõtete ja üldeesmärkidega;
- selliste soodustavate mehhanismide kasutamine nagu kehtiv organisatsiooniline ja menetluskord, mis aitab saavutada koostoimet ja vastastikust täiendavust ning mis tahes meetmed nende mehhanismide parandamiseks aruandeaasta jooksul.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 6 000 tähemärki

Siseturvalisuspoliitika fondidel (AMIF, BMVI, ISF) on ühine korraldusasutus, millel on iga-nädalased regulaarkoosolekud, kus arutatakse üleskerkinud teemasid.

Meemete sünergia, vastastikune täiendavus ning topeltrahastamise vältimine BMVist ja teistest rahastusallikatest toetatud tegevuste vahel on aruandlusperioodil olnud tagatud sellega, et ühtekuuluvuspoliitika fondide ning siseturvalisuspoliitika fondide rakendamist reguleerib sama seadus ja selle rakendusaktid. Kõik toetuse andmise tingimused kooskõlastatakse asjaomaste ministriumitega üleriigilises eelnõude infosüsteemis ning riigieelarve planeerimine, mille osaks on välisvahendid, toimub tegevuspõhiselt. Selliselt on BMVI korraldusasutusel ülevaade teistest fondidest rahastatud tegevustest ja vastupidi.

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 515/2014, millega luuakse Sisejulgeolekufondi osana välispiiride ja viisade rahastamisvahend ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 574/2007/EÜ (ELT L 150, 20.5.2014, lk 143).

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 514/2014, millega sätestatakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise ning kriisiohje rahastamisvahendi suhtes kohaldatavad üldsätted (ELT L 150, 20.5.2014, lk 112).

¹⁸ Eelkõige naabrusspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“ ja ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA).

¹⁹ Näiteks liidu tasandi asutustevaheline koostöö liikmesriikide vahel ning liikmesriikide ja asjaomaste liidu organite, ametite ja asutuste vahel, samuti koostöö riiklikul tasandil iga liikmesriigi pädevate asutuste vahel.

Kõige suurem sünergia oli BMVI-I ja 2014–2020 Sisejulgeolekufondi välispiiri ja viisade rahastusinstrumendil, kuna BMVI on sisuliselt selle fondi jätkuprogramm. Näiteks kasutati ajavahemikus november 2023 – jaanuar 2024 Viisaregistri 2.0 II etapi arendustes paralleelselt ka 2014–2020 perioodi Sisejulgeolekufondi projekti ISFB-33 „EES ja ETIAS rakendamine” vahendeid Entry/Exit süsteemipäringute arendamiseks riiklikusse viisaregistrisse (EL suunalised Entry/Exit päringud on osa koostalitusvõimest).

Schengeni infosüsteemi erinevaid arendustöid rahastatakse nii BMVist kui 2021–2017 perioodi Sisejulgeolekufondist.

Piirihaldusega seotud teenistujad, kes on saanud ja saavad BMVI toel erinevat valdkondlikku täiendõpet, osalesid 2014–2020 Varjupaiga-, Rände ja Integratsioonifondist rahastatud suuremahulise sisserändega toimetulemise õppusel.

Samuti leiab sünergiat ühtekuuluvuspoliitika fondidega, kust rahastatakse näiteks otsingu- ja päästetegevusi ning politsei taktikalise juhtimise andmekogu, mis hõlmab ka piirivalve ressursi planeerimist.

Olulisel kohal on koostöö teiste liikmeriikidega ja Euroopa Liidu ametitega. Korraldusasutus osales aktiivselt koostöövõrgustikus, kus arutati BMVI rakendamisega seotud küsimusi.

BMVI tegevused toetavad aruandlusperioodil eelkõige Eesti koostööd Frontexi ja eu-LISAgaga välispiiridel tõhusa Euroopa integreeritud piirihalduse rakendamisel. Mõned näited:

- Seadmete tehnilise kirjelduse koostamisel lähtus toetuse saaja Frontexi standardite dokumendist „*MANAGEMENT BOARD DECISION 51/2021 of 21 September 2021 adopting Technical Standards for the equipment to be deployed in Frontex activities*“.
- BMVist rahastatakse Frontexi peakorteris resideeruvat kontaktametnikku ning õpetatakse välja uued piirihaldusametnikud, kes hakkavad asendama neid ametnikke, kes lähetatakse Euroopa piiri- ja rannikuvalve alalisse korpusesse.

2.2. Mitmeotstarbelised seadmed ja IKT-süsteemid vastavalt määruse (EL) 2021/1148 artikli 13 lõikele 14

Kirjeldage lühidalt asjakohaseid tegevusi, mis hõlmavad aruandeaasta jooksul programmi toetusega ostetud seadmeid ja IKT-süsteeme, mida kasutatakse täiendavates valdkondades nagu tollikontroll, mitmeks eri otstarbeks korraldatavad mereoperatsioonid või Sisejulgeolekufondi ning Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi eesmärkide saavutamise. Märkige koht(kohad), kus mitmeotstarbelised seadmed ja IKT-süsteemid kasutusele võeti.

Seadmete puhul esitage ka teave ajavahemiku kohta, mil neid täiendavates valdkondades kasutati.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 3 000 tähemärki

Mitmed hanked on välja kuulutatud, mille tulemusel hangitavatel seadmetel võib olla riskkasutuse võimalus, kuid aruandeperioodil ühtki sellist seadet ei tarnitud.

BMVist rahastati aruandlusperioodil viisaregistri jätkuarendusi. Viisaregister on riigisisene rakendus, mis edastab andmeid ka euroopaülesesse Viisainfosüsteemi. Politsei- ja Piirivalveametis kasutavad viisaregistrit teeninduste ametnikud, viisade II astme erimenetlejad, migratsioonijärelevalve ametnikud, viisade kooskõlastajad, piirivalvurid ning osaliselt kasutatakse registrit ka õiguskaitse menetlustes ning rahvusvahelise kaitse

menetlustes. Viisregistris menetletakse ka D-viisasid ning kõik viisataotlused läbivad kooskõlastusprotsessi. Lisaks kasutavad süsteemi viisamenetlust läbi viivad Eesti konsulaaresindused üle maailma. Seega on viisaregister riskasutuses erinevate töölinide ja asutuste vahel ning seeläbi täidetud ka Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning Sisejulgeolekufondi eesmärgid.

Samuti panustasid nii Sisejulgeolekufondi kui BMVI eesmärkidesse IT-arendused, mis on tehtud liikmesriikide teabevahetuse parendamiseks Europoli ja Interpoliga, kuna loodud funktsionaalsusi kasutatakse lisaks piirikontrollile ka organiseeritud kuritegevuse avastamiseks ja tõkestamiseks, näiteks loodi Politsei- ja Piirivalveameti Interlyysi (teabevahetus Interpoliga) arenduste raames kannete tegemise võimalus tagaotsitavate dokumentide ja varastatud mootorsõidukite kohta. Piirivalvurid ja politsei kasutavad teenust alates 18.06.2024.

Käimasolevad koostalitlusvõime rakendamise seotud projektid panustavad lisaks BMVI eesmärkidele osaliselt ka ISFi ja AMIFi eesmärkide saavutamisse.

Täitke alljärgnev tabel määruse (EL) 2021/1148 alusel rahastatava liidu infosüsteemi puhul, mis täidab ka määruse (EL) 2021/1147 ja määruse (EL) 2021/1149 eesmärgi (mitmeotstarbeline) või ELi koostalitlusvõime õigusraamistikus²⁰ nõutavaid tegevusi.

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta määrus (EL) 2019/817, millega luuakse ELi infosüsteemide koostalitlusvõime raamistik piiride ja viisade valdkonnas ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 767/2008, (EL) 2016/399, (EL) 2017/2226, (EL) 2018/1240, (EL) 2018/1726, (EL) 2018/1861 ning nõukogu otsuseid 2004/512/EÜ ja 2008/633/JSK (ELT L 135, 22.5.2019, lk 27).
Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta määrus (EL) 2019/818, millega luuakse ELi infosüsteemide koostalitlusvõime raamistik politsei- ja õiguskooostöö, varjupaiga ja rände valdkonnas ning muudetakse määrusi (EL) 2018/1726, (EL) 2018/1862 ja (EL) 2019/816 (ELT L 135, 22.5.2019, lk 85).

Eri-eesmärk	Tegevuse nimetus	Tegevuse toetusesaaja	Tegevuse eesmärgid	Rakendamisperiood	Kaasrahastamise määr	Rahastamiskõlblikud kulud ²¹	Rahastamiskõlblikud kulud ²²
1	BMVI/2021/SA/1.5.7/003 - iSPoC+ analüüs	Politsei- ja Piirivalveamet	SIRE NE tööprotsessid on analüüsitud ning tööprotsesside automatiseerimise võimalused töövoo infosüsteemis iSPOC on kaardi statud. Automatiseeritud töövoo geograafiline tulevikus kasutama teabevahetuskeskuse piirivalve ja politsei BMVI ja ISFi eesmärkide täitmine	01.03.2023 - 30.06.2026	90%	533 672,97	29 908,68

²¹ Valitud tegevuste rahastamiskõlblikud kogukulud, millest on komisjonile teatatud viimase aruandeaasta 31. juuliks.

²² Rahastamiskõlblikud kogukulud, mille toetusesaajad on korraldusasutusele deklareerinud ja millest on komisjonile teatatud viimase aruandeaasta 31. juuliks.

1	SIRENE töövoosüsteemi (iSpoC), Schengeni infosüsteemi (ESIS, ESIS_ADMIN) ja Interlyysi arendamine	Politsei- ja Piirivalveamet	SIRENE töövoosüsteemi (iSpoC) osaline arendamine (sh liidestumine väliste andmekogudega/raekendus) ja tööprotsesside automatiseerimine, Schengeni infosüsteemi (ESIS, ESIS_ADMIN) ja Interlyysi arendamine ning nende süsteemidele jätku- ja hoolduskulude tagamine süsteemide toimimiseks.	01.01.2023 - 31.12.2029	75%	1 815 457	194 677,36
---	---	-----------------------------	---	-------------------------	-----	-----------	------------

			Eelni metatu d süste me ja rakend usi kasuta vad teabev ahetus eks piiriva lve ja politse i BMVI ja ISFi eesmär kide täitmis el.				
--	--	--	---	--	--	--	--

1	InterOperability ehk koostalitlusvõime rakendamine Eestis	Politsei- ja Piirivalveamet	Rakendada määruste (EL) 2019/817 ja (EL) 2019/818 nõudeid, mille tulemusena paraneb kolmanda riikide kodanike isikuvastamine, samasuse kontroll ja identiteedipettuste avastamine ühisest isikuandmetest hoidlast päringute tegemise- ja isikuandmete võrdlemisega. Isikuvastuse funktsiooni	01.01.2023 - 31.12.2029	75%	4 020 000	74 568,26
---	---	-----------------------------	---	-------------------------------	-----	-----------	-----------

			hakka vad kasuta ma piiriva lve, politse i, viisam enetlej ad ja muud õigusk aitseor ganid AMIFi , BMVI ja ISFi eesmär kide täitmis eks				
--	--	--	---	--	--	--	--

1	BMVI/2021/SA/1.5/008 – Koostalitlusmääruse rakendamise toetamine	Politsei- ja Piirivalveamet	Toetada EL/Sc henge ni riike koostalitlusvõime õigusliku raamistiku rakendamisel, luues teadlikkus ja võimekus lahendada käsitsi kollast linki, sh SIRE NE bürool. Kollase lingi käsitsi lahendamise töövoo gu hakka vad kasutama piirivalve, politsei, viisamenetlejad ja muud õiguskaitseorganid AMiFi, BMVI ja ISFi	01.01.2023 - 31.12.2026	90%	1 091 254,56	30 205,64
---	--	-----------------------------	---	-------------------------	-----	--------------	-----------

			eesmärkide täitmis eks				
--	--	--	------------------------	--	--	--	--

2.3 Mitmeaastased plaanid seadmete ostmiseks vastavalt määruse (EL) 2021/1148 artikli 13 lõike 14 punktile d

Esitage mitmeaastased plaanid selle kohta, milliseid seadmeid on kavas rahastu toel osta.

<i>Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 3 000 tähemärki</i>						
NCDP ID/Riigihangete registri viitenumber	Varustuse liik	Kogus	Soetuse tüüp*	Hanke väljakuulutamine	Eeldatav tarne ja registreerimine Frontexi reservis	Märkused
NCDP: <i>EST-PR-1, EST-AC-5</i> e-RHR: 1. 280935, 2. 284547	Piiripatrulli maasturid (SUV)	20	O	1. 01.07.2024 - ebaõnnestus, 2. 20.09.2024	2025 III kvartal	Leping on sõlmitud 20 sõiduki soetamiseks. Tarne tähtaeg on 30.08.2025, kuid lepingupartner lubab tarnet varem.
NCDP: <i>EST-PR-1, EST-AC-5</i> e-RHR: 280935	Piiripatrulli väikebussid	9	O	01.07.2024	2025 IV kvartal	Leping on sõlmitud 10 sõiduki soetamiseks.
NCDP: <i>EST-PR-1, EST-AC-2</i> e-RHR: 270054	Autonoomsed kaugseire süsteemid	4	O	20.12.2023	2025 IV kvartal	Inflatsiooni tõttu võimaldab eelarve osta maksimaalselt 3 süsteemi. Leping on sõlmitud 3 mobiilse süsteemi soetamiseks. Esimese seadme testimine on planeeritud aprillis 2025.
NCDP: <i>EST-PR-1, EST-AC-2</i> e-RHR: 1. 261503 2. 270363 3. 274932	Mehitamata õhusõidukid	26	O	1. hange – 03.07.2023 - ebaõnnestus 2. hange- 23.10.2023 - ebaõnnestus 3. hange 22.02.2024	11.12.2024, registreeritud Frontexis 02.01.2025	Kaks hanget ebaõnnestus, kuna pakkumised ei vastanud nõuetele. Sellele vaatamata püsib projekt ajakavas.

*O- ost, ÜO- ühisahange Frontexiga, R-rent

3. LIIDU ACQUIS' RAKENDAMINE VASTAVALT MÄÄRUSE (EL) 2021/1148 ARTIKLI 29 LÕIKE 2 PUNKTILE D

Kirjeldage lühidalt, kuidas programm aitab aruandeaasta jooksul rakendada asjaomast liidu acquis'd (liidu õigustik), eelkõige Schengeni, piirihalduse ja viisapoliitika valdkonnas, ning mis tahes asjaomaseid tegevuskavasid.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 4 000 tähemärki

Liidu õigustikuga on arvestatud rakenduskava koostamisel. Meetmed aitavad täita peamiselt Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruses, Schengeni piirieskrjas, erinevates Euroopa Liidu infosüsteemide määrustes sätestatud nõudeid, parandada teabevahetust, tagada kooskõlas liidu standarditega välispiiri kontroll ja kohaldada liidu õigustikku ühetaoliselt.

Mõned näited, kuidas aruandlusperioodil ellu viidud tegevused aitasid rakendada asjaomast liidu õigustikku:

1. erieesmärk:

- piirivalvureid koolitati erioskuste täiendamiseks, et tagada Schengeni piirieskirjadest ja muudest välispiiri kontrolli reguleerivate õigusaktidest tulenevate nõuete täitmine ning kindlustada ühetaoline tõhus piirihaldus riigi ja liidu välispiiridel.
- Schengeni infosüsteem, mis hõlmab SIRENE iSPOC rakendust, on oluline vahend Schengeni *acquis'* sätete kohaldamisel. SIS on üks peamisi kompensatsioonimeetmeid, mis aitab hoida kõrget turvalisuse taset liidu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal, toetades operatiivkoostööd riiklike pädevate asutuste, eelkõige piirivalve, politsei- ja tolliasutuste, sisserändeasutuste ning kuritegude tõkestamise, avastamise, uurimise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eest vastutavate asutuste vahel. Tarkvararakendus iSPOC sisaldab SIRENE töövooge vastavalt SIS määrustes (EL) 2018/1861 ja (EL)2018/1862 artiklis 8 toodule. Samuti toetab teabevahetusdirektiivi (EL)2023/977 artikkel 1 (1) c) ja artiklis 13 nimetatud turvalise sidekanali nõuet (mis sisaldab ka teabevahetuse kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega (Interpol)) ning artiklis 16 nimetatud juhtumite haldamise süsteemi nõuet.
- Automaatse piirikontrolli väravad tagavad sujuva, Schengeni ühtse viisaruumi nõuetele vastava piirikontrolli ning välispiiri turvalisuse läbi lihtsa ja kiire piiriületuse. Keskmine automaatse piirikontrollivärva läbimiseks kuluv aeg on 13 sekundit, mis on oluliselt vähem manuaalsele kontrollile kuluvast ajast.

2. erieesmärk:

- viisaregistri arendamisel lähtuti Viisainfosüsteemi määruses, viisaeeskirjas (koos selle lisadega) ning Schengeni piirieskirjades olevatest nõuetest. Viisamenitlejad jagasid NL ja DE kolleegidega parimaid praktikaid, mis aitab kaasa Schengeni koostööle ja ühtse viisapoliitika rakendamisele. Koolituse tulemusena osutatakse tõhusat ja kliendisõbralikku teenust, säilitades samal ajal viisamenetluse turvalisus ja terviklikkus ning austades täielikult taotleja või viisaomaniku inimväarikust ja puutumatus.

4. TEAVITUS- JA NÄHTAVUSMEETMED VASTAVALT MÄÄRUSE (EL) 2021/1148 ARTIKLI 29 LÕIKE 2 PUNKTILE E

Kirjeldage, kuidas aruandeaasta jooksul teavitus- ja nähtavusmeetmeid rakendati. Viidake eelkõige kommunikatsioonistrateegias sätestatud eesmärkide saavutamisel tehtud edusammudele, mida mõeldakse seonduvate näitajate ja sihtide abil. Vajaduse korral kirjeldage häid tavaid sihtrühmadeni jõudmisel ja/või projektide tulemuste levitamisel ja kasutamisel.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 4 000 tähemärki

Teavitus- ja nähtavusmeetmeid viiakse ellu 29.04.2024 seirekomisjonile tutvustatud siseturvalisuspoliitika fondide teavitustrategia alusel. Teavitustrategias programmiperioodi lõpuks planeeritud viiest taskuhäälingu saatetest on tehtud kolm, neljast

olulisest teavitustegevusest huvi-, sidus- ja sihtrühmadele on toimunud kaks ning neljast paneeritud digitaalsest meediasisust on loodud kaks.

Aruandeaastal kasutas korraldusasutus rakenduskava peamiste teavitus- ja nähtavusmeetmetena pressiteateid ning Facebooki, X-i ja LinkedIni kanalit. Facebooki kanalitena on kasutuses Siseministeeriumi Facebooki konto ning Riigi Tugiteenuste Keskuse hallatav Eurotoetuste konto, kus jagatakse Siseministeeriumi Facebooki kontole tehtud originaalpostitusi. Kõiki sotsiaalmeedia postitusi võimendab oma isiklikel sotsiaalmeedia kontodel (Facebook, LinkedIn, X) ka teabevahetusametnik, kes juhib valdkonnale tähelepanu Siseministeeriumi ja ministeeriumi valitsemisala siseveebides, mis tähendab võimalust jõuda 8000 siseturvalisuse valdkonna inimeseni.

Siseministeeriumi Facebooki kontot jälgib umbes 14 376 inimest, Riigi Tugiteenuste Keskuse kontot umbes 2291 inimest.

Ajavahemikus 01.07.2023–30.06.2024 tehti Siseministeeriumi Facebooki kontol kuus siseturvalisuspoliitika fonde puudutavat postitust. Keskmiselt levisid Siseministeeriumi postitused 1560 jälgijani.

Korraldusasutus saatis välja neli pressiteadet. Pressiteateid kajastati alati ka Siseministeeriumi kodulehe uudiste rubriigis. Pressiteated saadetakse suurematele üleriigilistele ja kohalikele ajakirjandusväljaannetele, raadio- ning telejaamadele.

10.10.2023 võttis Siseministeerium Kultuurikatlas pidulikult kokku eelmise perioodi. Siseministri avatud üritust edastati reaajas Siseministeeriumi Facebooki ja Youtube'i kanaleil, mis suurendas osalejate arvu ligi kümnekordseks. Samal üritusel tehti avalikuks ka uus video, mis on koos veebiülekande ja ürituse kokkuvõttega mõlemas kanalis endiselt vaadatav. 06.06.2024 viis korraldusasutus toetuse saajatele läbi teavituse seminari-töötoa, millel osalesid aktiivselt kaheksa asutuse esindajad ja millest tegi teabevahetusametnik ettekande ka INFORM EU võrgustiku kohtumisel 2024. aasta novembris.

Selleaastase [podcasti](#) salvestasime Eesti Euroopa Liiduga liitumise 20. aastapäeva puhul siseturvalisuspoliitika fondide eilse-tänase-homse teemal Eestis. Podcast on leitav lisaks Facebookile ka Spotify, Google Podcasts, Apple podcast, podcast.ee ja anchor.fm platvormidelt ning sellel oli Siseturvalisuse Taskuhäälingu tavapärasest kuulajaskonnast 36,17% rohkem kuulajaid.

Eraldi teavitusvaldkonnaks on välja kujunenud teabevahetusametniku aktiivne osalus INFORM EU võrgustiku täiskogudel ja esinemine nii sealsetel siseturvalisuspoliitika fondide kohtumistel kui iga kord ka suurel laval 350–400 inimesele 29 riigist (mis omakorda võimendub nende inimeste sotsiaalmeedias).

Teavitust tehakse ka projektide tasandil. Projektide info on toetuse saajate (näiteks Politsei- ja Piirivalveameti, Justiitsministeeriumi, Päästeameti, Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskuse) veebilehtedel.

Lisaks on Politsei- ja Piirivalveameti projektide info avaldatud elektroonilisel tahvil Politsei- ja Piirivalveameti teenindussaal. Elektrooniline teavitusplakat on paigaldatud ka Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskuse peamaja vastuvõturuumi.

Projektide raames värvatavate isikute töökuulutustele on lisatud siseturvalisuspoliitika fondide logo, projektide raames korraldatud üritustel ja koolitustel on üleval plakatid ja sildid viidetega rahastajale, lisaks on registreerimislehtedel ja ajakavadel viited rahastajale.

Esitage link määruse (EL) 2021/1060 artikli 46 punktis b osutatud veebiportaali ja kui veebisaidid ei ole samad, siis kõnealuse määruse artikli 49 lõikes 1 osutatud veebisaidile.

Üle-eestilist eurotoetuste veebiportaali <https://www.rtk.ee/toetusfondid-ja-programmid/euroopa-liidu-valisvahendid> haldab Riigi Tugiteenuste Keskus.

Korraldusasutuse kodulehel on Euroopa Liidu toetuste kajastamiseks eraldi alamleht <https://siseministeerium.ee/tegevusvaldkonnad/rahvusvaheline-koostoo/euroopa-liidu-toetused>, kus on omakorda eraldi alamlehed erinevatele rahastusperioodidele. [BMVI alamlehel](#) on leitavad rakendus- ja rahastamiskavad ja muud avalikud dokumendid.

5. EELTINGIMUSED JA HORISONTAALSED PÕHIMÕTTED

5.1. Eeltingimused vastavalt määruse (EL) 2021/1148 artikli 29 lõike 2 punktile f

Kirjeldage, kuidas tagati määruse (EL) 2021/1060 III lisas sätestatud eeltingimuste täitmine ja kohaldamine kogu aruandeaasta jooksul, eelkõige seoses Euroopa Liidu põhiõiguste harta järgimisega. Kui see on asjakohane, kirjeldage vastavalt määruse (EL) 2021/1060 artikli 15 lõikele 6 muudatusi, mis mõjutasid eeltingimuste täitmist.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 5 000 tähemärki

Eestis viiakse BMVI projekte ellu siseministri käskkirjadega kinnitatud toetuse andmise tingimuste õigusaktide alusel ning erimeetme projekte toetuslepingu alusel. Toetuse andmise tingimuste õigusakti seletuskirja on lisatud analüüs selle kohta, kuidas projektid täidavad määruse (EL) 2021/1060 III lisas sätestatud eeltingimusi. Toetuse andmise tingimuste õigusakti lisana on kinnitatud kontroll-leht. Kõik projektide elluviijad ja toetuse saajad on andnud kinnituse, et eeltingimused on täidetud.

Aruandeperioodil ühtegi muudatust ei olnud. Eeltingimused on endiselt täidetud. Ühtegi kaebust, et kellegi õigusi oleks rikutud, ei esitatud.

5.2. Horisontaalsete põhimõtete järgimine vastavalt määruse (EL) 2021/1060 artiklile 9

Kirjeldage, kuidas on aruandeaasta jooksul tagatud ühissätete määruses sätestatud horisontaalsete põhimõtete järgimine, eelkõige meeste ja naiste võrdõiguslikkus ning soolise aspekti arvestamise edendamine ning soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuse, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimise vältimine.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 5 000 tähemärki

Toetuse andmise tingimuste õigusaktides määratakse muuhulgas kohustus järgida horisontaalseid põhimõtteid. Enne kinnitamist on õigusaktid kooskõlastatud horisontaalsete teemade eest vastutajatega: Võrdõiguslikkuse kompetentsikeskusega, mis asub Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi võrdsuspoliitika osakonnas (võrdsus, ligipääsetavus ja mittediskrimineerimine), Kliimaministeeriumiga („ei kahjusta oluliselt“ põhimõte, kliimakindluse tagamine) ning Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga (regionaalne areng). Toetuse andmise tingimuste õigusaktis on välja toodud, et projekti tutvustades on vaja arvestada ligipääsetavuse nõuetega, näiteks tuleb järgida lihtsa keele nõudeid.

Elluviijate/toetuse saajate juhendamine:

Korraldusasutus on võrdsete võimaluste edendamise võrgustiku liige. Võrgustikus jagatakse vastavasisulisi näpunäiteid ja uuringuid, mida korraldusasutus omakorda jagab elluviijate ja

toetuse saajatega. 2024. aasta jaanuaris tutvustati võrdsete võimaluste [digitööriista](#), mis peaks aitama toetuse saajatel/elluviijatel mõelda ja välja selgitada, kuidas nende tegevused saavad panustada võrdsete võimaluste edendamisesse. Samuti leiab tööriistakastist ülevaateid eri valdkondade olukorrast soolise võrdsuse, võrdse kohtlemise ja ligipääsetavuse kohta (probleemid, üldine statistika), viiteid õigusaktidele ning ka andmebaasidele.

Konkreetsed näited projektidest:

- Toetuse saaja lisas hanke alusdokumentidesse (tehniline kirjeldus) keskkonnalased nõuded, nt maksimaalne lubatud CO2 heitkogus sõidukitele.
- Printimise maht on viidud miinimumini, samuti leitakse võimalusi, kuidas vabaneda digiprügist.
- Pudelvee asemel tarbitakse kraanivett.
- Võimalusel välditakse reisimist ning korraldatakse koostöökohtumisi videosilla kaudu. Infovahetus toimub e-kirjadega ja e-keskkondades.
- Kõik ametnikud osalevad koolitustel võrdsetel tingimustel. Koolituse käigus kogutud isikuandmeid töödeldakse vastavalt isikuandmete kaitset reguleerivatele õigusaktidele.

6. PROJEKTID KOLMANDAS RIIGIS VÕI SEOTES KOLMANDA RIIGIGA VASTAVALT MÄÄRUSE (EL) 2021/1148 ARTIKLI 29 LÕIKE 2 PUNKTILE H

Kirjeldage aruandeaasta jooksul kolmandas riigis või seoses kolmanda riigiga võetud meetmeid ning seda, kuidas need annavad rahastu seatud eesmärkide saavutamisel liidu lisaväärtust. Märkige asjaomaste kolmandate riikide nimed. Esitage kirjeldus, milles selgitatakse, et rahastust toetatavad meetmed ei ole suunatud arengule, need teenivad liidu sisepoliitika huve ja on kooskõlas Euroopa Liidu sisese tegevusega. Vajaduse korral viidake komisjoniga peetud konsultatsioonidele enne projekti heakskiitmist (määruse (EL) 2021/1148 artikli 13 lõige 12).

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 6 000 tähemärki

06.–10.05.2024 toimus Schengeni viisamenetlejate koolitus Türgis Ankaras. Koolituse suurim rõhk oli uue viisaregistri tutvustamisel, samuti mahtusid programmi erinevate Schengeni viisasid menetlevate esinduste külastamine, sh NL ja DE kolleegidega parimate praktikate jagamine. Kuna tegemist on konsulaarkoostööga, ei pidanud vastavalt Euroopa Komisjoni teatisele nr HOME-Funds/2022/72 kolmandas riigis läbiviidud tegevust Euroopa Komisjoniga eelnevat kooskõlastama.

7. KOKKUVÕTE VASTAVALT MÄÄRUSE (EL) 2021/1148 ARTIKLI 29 LÕIKELE 2

Esitage 1.–6. jao kokkuvõte, mis tõlgitakse ja tehakse üldsusele kättesaadavaks.

Kokkuvõte peab hõlmama vähemalt kõiki artikli 29 lõikes 2 loetletud punkte ja peaks eelistatavalt olema esitatud kõnealuste punktide kaupa.

Soovitav on kasutada loetelupunkte, poolpaksus kirjas teksti või informatiivseid pealkirju, et huvitatud sidusrühmad saaksid hõlpsasti leida programmi peamised tulemused ja programmi tulemuslikkust mõjutavad peamised probleemid.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 7 500 tähemärki

1. Edusammud ja tulemuslikkus:

Enamus Eesti BMVI rakenduskavas kavandatud tegevustest on alanud. Olulises osas on alanud tegevused ajakavas. Projektid kestavad üldjuhul 2029. a lõpuni, mistõttu selguvad ka projektide tulemused suures osas samal ajal. Korraldusametuse hinnangul on suur tõenäosus, et kokkulepitud sihtväärtused saavutatakse.

- Tegevustoetus:

Tegevustoetus on suunatud BMVI 1. erieesmärgi toetamiseks. Toetuse saaja rendib elektroonilisi piirikontrolli väravaid ning tasub Euroopa Liidu infosüsteemide andmekeskuse ülalpidamiskulusid ja täiendavate seiretehnikute personalikulu, et välispiir oleks valvatud ja seaduslik reisimine lihtsam.

- Erimeetmed:

Toetuse saaja viib ellu nelja erimeedet, mis lisati rakenduskavasse 4. detsembril 2023. Koostalitlusvõime määramisega seotud erimeetme tegevused on osaliselt edasi lükkunud, kuna ajakava on sõltuvuses Euroopa Liidu riiki sisenemise ja riigist lahkumise infosüsteemi (EES) valmimisest. Finantsaastal esitati taotlus „Tarkade piiride“ taotlusvooru ning peeti läbirääkimisi täiendava erimeetme vooru avamiseks idapiiri tugevdamiseks.

- Tulemuslikkust mõjutavad probleemid:

Suuri tulemuslikkust mõjutavaid probleeme pole. EESi keskse käivitamise hilinemise tõttu on osaliselt edasi lükkunud e-piiride paketi ja koostalitlusvõime arendused. Eesti on täitnud omapoolsed kohustused ning esitanud EESi valmisolekudeklaratsiooni.

2. Vastastikune täiendavus

Siseministerium vastutab Eestis Varjupaiga-, Rände ja Integratsioonifondi, BMVI ja Sisejulgeolekufondi rakendamise eest, mis garanteerib nende fondide vastastikuse täiendavuse. Samuti on nendel fondidel sama seirekomisjon. Kõik toetuse andmise tingimused kooskõlastatakse asjaomaste ministriumitega üleriigilises eelnõude infosüsteemis, mis tagab selle, et BMVI korraldusametusel on ülevaade ka teiste ministriumite hallatavatest fondidest rahastatud tegevustest ja vastupidi.

- Mitmeotstarbelised seadmed ja IKT-süsteemid

Mitmed hanked on välja kuulutatud, mille tulemusel hangitavatel seadmetel võib olla riskasutuse võimalus, kuid aruandeperioodil ühtki seadet ei tarnitud.

BMVist rahastati riigisisest viisaregistrit, mis edastab andmeid euroopaülesesse Viisainfosüsteemi. Viisaregistrit kasutatakse viisade menetlemisel, migratsioonijärelevalves, piirikontrollis ning osaliselt ka õiguskaitse menetlustes ja rahvusvahelisekaitse menetlustes. Viisregistris menetletakse ka D-viisasid ning kõik viisataotlused läbivad kooskõlastusprotsessi. Seega on viisaregister riskasutuses erinevate tööliinide ja asutuste vahel ning panustab ka Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning Sisejulgeolekufondi eesmärkide saavutamisse.

Samuti panustasid nii Sisejulgeolekufondi kui BMVI eesmärkidesse IT-arendused, mis on tehtud liikmeriikide teabevahetuse parendamiseks Europoli ja Interpoliga, kuna loodud funktsionaalsusi kasutatakse lisaks piirikontrollile ka organiseeritud kuritegevuse avastamiseks ja tõkestamiseks.

3. Liidu *acquis*'

Eesti rahastab BMVist ainult selliseid projekte, mis täidavad liidu *aquis*'d. Peamiselt aitavad BMVI tegevused täita määruses (EL) 2019/1896 (Euroopa piiri- ja rannikuvalve määrus) sätestatud nõudeid, parandada teabevahetust, tagada kooskõlas Euroopa Liidu standarditega välispiiri kontroll ja kohaldada liidu õigustikku ühetaoliselt. Aruandluseperioodil koolitati piirhalduse ja Schengeni viisade menetlemise eest vastutavaid ametnikke, et tagada liidu õigustiku ühetaoline järgmine, kaasajastati infovahetuse parandamiseks infosüsteeme ja korraldati hankeid, mis arvestavad Frontexi standardeid.

4. Teavitus

Teabevahetusametnik koostas teavitustrateegia ning tutvustas seda seirekomisjoni liikmetele 29.04.2024 kohtumisel. Kõik teavitustegevused on kooskõlas strateegiaga ning enam kui pooled seatud sihtväärtused on juba saavutatud.

Ajavahemikus 01.07.2023–30.06.2024 saatis korraldusasutus välja neli pressiteadet ning tegi Siseministeeriumi Facebooki kontol kuus siseturvalisuspoliitika fonde puudutavat postitust. Keskmiselt levisid Siseministeeriumi postitused 1560 jälgijani.

06.06.2024 viis korraldusasutus toetuse saajatele läbi teavituse teemalise seminari-töötoa, millel osalesid aktiivselt kaheksa asutuse esindajad ja millest tegi teabevahetusametnik ettekande ka INFORM EU võrgustiku kohtumisel 2024. aasta novembris.

Eesti Euroopa Liiduga liitumise 20. aastapäeva puhul salvestasime siseturvalisuspoliitika fondide [podcasti](#) eilse-tänase-homse teemal Eestis. Podcast on leitav lisaks Facebookile ka Spotify, Google Podcasts, Apple podcast, podcast.ee ja anchor.fm platvormidelt ning sellel oli Siseturvalisuse Taskuhäälingu tavapärasest kuulajaskonnast 36,17% rohkem kuulajaid.

Rahastatud projektide nimekiri on leitav fondi kodulehelt <https://www.siseministeerium.ee/bmvi21-27>

5. Eeltingimuste täimine ja horisontaalsed põhimõtted

Eestis on jätkuvalt eeltingimused täidetud. Ühestki rikkumisest ei ole teatatud ega menetlust algatatud.

2024. aasta jaanuaris tutvustati toetuse saajatele võrdsete võimaluste [digitööriista](#), mis peaks aitama mõelda ja välja selgitada, kuidas projektide tegevused saavad panustada võrdsete võimaluste edendamisesse. Samuti leiab tööriistakastist ülevaateid eri valdkondade olukorrast soolise võrdsuse, võrdse kohtlemise ja ligipääsetavuse kohta (probleemid, üldine statistika), viiteid õigusaktidele ning ka andmebaasidele.

BMVI projekte viiakse ellu toetuse andmise tingimuste õigusaktide (siseministri käskkiri) alusel. Käskkirjades määratakse muu hulgas kohustus järgida horisontaalseid põhimõtteid. Enne kinnitamist on käskkirjad kooskõlastatud horisontaalsete teemade eest vastutajatega. Erimeetmete puhul selgitab taotleja korraldusasutusele enne taotluse edastamist Euroopa Komisjonile eraldi vormil, kuidas kavandatud projekti tegevused arvestavad horisontaalsete põhimõtetega. Toetuse saajad kirjeldavad projekti aruannetes konkreetseid tegevusi, mida tehti horisontaalsete põhimõtete järgimiseks, nt korraldati kohtumisi peamiselt videosilla kaudu, et olla keskkonnasõbralikum ja teenistujad osalesid täiendkoolitustel võrdsetel alustel.

6. Projektid kolmandas riigis või koostöös kolmandate riikidega BMVist rahastati Türgis toimunud Schengeni viisade menetlejate täiendkoolitust. Koolituse põhirõhk oli uue viisaregistri tutvustamisel, samuti mahtusid programmi erinevate Schengeni viisasadid menetlevate esinduste külastamine, sh NL ja DE kolleegidega parimate praktikate jagamine.

